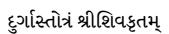

shrIshivakRita durgAstotram

Sanskrit Document Information

Text title : shivakRita.n durgAstotram

File name : durgastotram.itx
Category : devii, durgA, devI

Location : doc_devii
Author : shivakRita

Transliterated by : N.Balasubramanian bbalu at satyam.net.in

Proofread by : N.Balasubramanian bbalu at satyam.net.in

Translated by : N.Balasubramanian bbalu@satyam.net.in

Latest update: May 16, 2011

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

January 27, 2019

sanskritdocuments.org

shrIshivakRita durgAstotram

દુર્ગાસ્તોત્રં શ્રીશિવકૃતમ્

રક્ષ રક્ષ મહાદેવિ દુર્ગે દુર્ગતિનાશિનિ 1 માં ભક્તમનુરક્તં ચ શત્રુગ્રસ્તં કૃપામયિ ॥ ૧॥ વિષ્ણમાયે મહાભાગે નારાયણિ સનાતનિ 1 બ્રહ્મસ્વરૂપે પરમે નિત્યાનન્દસ્વરૂપિણી ॥ ૨॥ ત્વં ચ બ્રહ્માદિદેવાનામમ્બિકે જગદમ્બિકે 1 ત્વં સાકારે ચ ગુણતો નિરાકારે ચ નિર્ગુણાત્ ॥ ૩॥ માયયા પરુષસ્ત્વં ચ માયયા પ્રકૃતિઃ સ્વયમ્ 1 તયોઃ પરં બ્રહ્મ પરં ત્વં બિભર્ષિ સનાતનિ ॥ ૪॥ વેદાનાં જનની ત્વં ચ સાવિત્રી ચ પરાત્પરા 1 વૈકુષ્ઠે ચ મહાલક્ષ્મીઃ સર્વસમ્પત્સ્વરૂપિણી ॥ ૫॥ મર્ત્યલક્ષ્મીશ્ર ક્ષીરોદે કામિની શેષશાયિનઃ I સ્વર્ગેષુ સ્વર્ગલક્ષ્મીસ્ત્વં રાજલક્ષ્મીશ્ર ભૂતલે ॥ ૬॥ નાગાદિલક્ષ્મીઃ પાતાલે ગૃહેષુ ગૃહદેવતા 1 સર્વસસ્યસ્વ૩૫ા ત્વં સર્વેશ્વર્યવિધાયિની ॥ ૭॥ રાગાધિષ્ઠાતૃદેવી ત્વં બ્રહ્મણશ્ચ સરસ્વતી ! પ્રાણાનામધિદેવી ત્વં કૃષ્ણસ્ય પરમાત્મનઃ ॥ ८॥ ગોલોકે ચ સ્વયં રાધા શ્રીકૃષ્ણસ્યૈવ વક્ષસિ ! ગોલોકાધિષ્ઠાતા દેવી વૃન્દાવનવને વને ॥ ૯॥ શ્રીરાસમણ્ડલે રમ્યા વૃન્દાવનવિનોદિની I શતશુડ્ગાધિદેવી ત્વં નામ્ના ચિત્રાવલીતિ ચ ॥ ૧૦॥ દક્ષકન્યા કુત્ર કલ્પે કુત્રકલ્પે ચ શૈલજા I દેવમાતા દિતિસ્ત્વં ચ સર્વાધારા વસુન્ધરા ॥ ૧૧॥

ત્વમેવ ગડ્ગા તુલસી ત્વં ચ સ્વાહા સ્વધા સતી l ત્વદેશાંશાંશકલયા સવેદેવાદિયોષિત: ll ૧૨ ll

સ્ત્રીરૂપં ચાપિ પુરુષં દેવિ ત્વં ચ નપુંસકમ્ l

વૃક્ષાણાં વૃક્ષરૂપા ત્વં સૃષ્ટૌ ચાકુુરરૂપિણી ॥ ૧૩॥

વહ્નૌ ચ દાહિકા શક્તિર્જલે શૈત્યસ્વરૂપિણી ।

સૂર્યે તેજસ્વરૂપા ચ પ્રભારૂપા ચ સન્તતમ્ ॥ ૧૪॥

ગન્ધરૂપા ચ ભૂમૌ ચ આકાશે શબ્દરૂપિણી I શોભાસ્વરૂપા ચન્દ્રે ચ પદ્મસડ્કો ચ નિશ્ચિતમ્ II ૧૫ II

સૃષ્ટૌ સૃષ્ટિસ્વરૂપા ચ પાલને પરિપાલિકા l મહામારી ચ સંહારે જલે ચ જલરૂપિણી ll ૧૬ ll

ક્ષુત્ ત્વં દયા ત્વં નિદ્રા ત્વં તૃષ્ણા ત્વં બુદ્ધિરૂપિણી । તૃષ્ટિસ્ત્વં ચપિ પુષ્ટિસ્ત્વં શ્રદ્ધા ત્વં ચ ક્ષમા સ્વયમ્ ॥ ૧૭॥

શાન્તિસ્ત્વં ચ સ્વયં ભ્રાન્તિઃ ક્રાન્તિસ્ત્વં કીર્તિરેવ ચ l લજ્જા ત્વં ચ તથા માયા ભક્તિમક્તિસ્વરૂપિણી ॥ ૧૮॥

સર્વશક્તિસ્વરૂપા ત્વં સર્વસમ્પત્પ્રદાયિની ! વેદેડનિવેચનીયા ત્વં ત્વાં ન જાનાતિ કશ્ચન ॥ ૧૯॥

સહસ્રવક્ત્રસ્ત્વાં સ્તોતું ન શક્તઃ સુરેશ્વરિ l વેદાઃ ન શક્તાઃ કો વિદ્વાન્ ન ચ શક્તા સરસ્વતી ॥ ૨૦॥

સ્વયં વિધાતા શક્તો ન ન ચ વિષ્ણુઃ સનાતનઃ l કિંસ્તૌમિ પગ્ચવક્ત્રેણ રણત્રસ્તો મહેશ્વરિ l કૃપાં કુરુ મહામાયે મમ શત્રુક્ષયં કુરુ ll ૨૧ ll

II ઇતિ દુર્ગાસ્તોત્રં સમ્પૂર્ણમ્ II

COMMENTS -

Some comments about Durga are provided here.

The following abbreviations are used in the comments that follow.

LS - Lalitha Sahasranamam.

BG - Sri Bhagavat Gita

DK - Durga Chandrakala stuti by Sri Appayya DikShita

DS - Durga Saptasati

The literal meaning of the word 'Durga' is unapproachable, unattainable, impossible to enter, un-understandable, and so on. It also implies, dense and narrow forest; the passage to cross the river; fort; obstacle; and the like. When these meanings are worked out, the term 'Durga' is taken to mean quintessentially the one who, like a fortress, protects men of virtue and dispels the darkness of ignorance of her devotees. Durga is known by numerous names. The Sanskrit lexicon Amarakosa gives these names.

ઉમા કાત્યાયની ગૌરી કાલી હૈમવતીશ્વરી । શિવા ભવાની રુદ્રાણી શર્વાણી સર્વમડ્ગલા । અપર્ણા પાર્વતી દુર્ગા મૃડાની ચણ્ડિકામ્બિકા । આર્યા દાક્ષાયણી ચૈવ ગિરિજા મેનકાત્મજા । સતી ચ કાલરાત્રી ચ ભૈરવી ગણનાયિકા ॥

In addition, we have (નામાવલ) strings of Her names, both short and long. All are suitable for recitation and confer numerous benefits.

One of the names given above requires our special attention - that is ((RPU) ShivA (long). The scriptures say that Devi's is another form of the Lord or Supreme Being. The following verses from Sri Rudram say that clearly.

યા તે રુદ્ર શિવા તનૂરઘોરાપાપકાશિની । તયા નસ્તનુવા શન્તમયા ગિરિશન્તાભિચાકશીહિ ॥

One of the forms of the Lord is that of Shiva with which we are familiar - the one with matted locks, bearing weapons etc. The other form is described here. It is very auspecious, has no weapons in hand and so does not cause any fear in the minds of the devotees, confers both worldly pleasures and also liberation. અધોરા = does not cause fear in the minds of devotees as It does not bear weapons. અપાપકાશિની = confers bliss or mokSha by blessing the devotee with spiritual wisdom (ફાાનમ્ I). િરિશન્ત = One who being the purport of the vedas blesses all with all that will give happiness. Again we see later on

in the hymn:-

યા તે રુદ્ર શિવા તનુઃ શિવા વિશ્વાહભેષજી l શિવા રુદ્રસ્ય ભેષજી તયા નો મૃડ જીવસે ll

This says - Oh Lord Rudra! By that form of Yours which is peaceful and auspicious, since it is a panacea for human ills like sickness poverty etc., for all days, more auspicious since by the grant of knowledge and illumination, it utterly uproots ignorance and the entire misery of samsara, by that gracious form of Yours make us lead a full and happy life. Here the word વિશ્વાહભેષજી means the form is auspicious because it cures, like a potent medicine, all sickness, poverty etc. The other aspect of the form is રુદ્રસ્ય ભેષજી it confers spiritual wisdom or jnanam which is the only cure for the misery of cyclic birth and death or samsara. Sri Krishna says that to those devotees who worship Him with love, He gives that devotion of right knowledge (buddhi yoga) by which they reach Him. Out of compassion for them, He abides in their self and destroys the darkness born of ignorance by blessing them with right knowledge. BG(10-10,11) તેષાં સતત-યુક્તાનાં ભજતાં પ્રીતિ-પૂર્વકમ્ I દદામિ બુદ્ધિયોગં તં યેન મામુપયન્તિ તે ॥ (૧૦) તેષામેવાનકમ્પાર્થં અહમજ્ઞાનજં તમઃ I નાશયામ્યાત્મ-ભાવસ્થો જ્ઞાન-દીપેન ભાસ્વત ॥ (૧૧)

Accordingly, one who worships Durga with devotion is blessed with right knowledge or jnanam by which one attains liberation.

We saw in the beginning that Uma is one of the names of Durga. The name Uma is made of the same three letters A,U and M that make up the OM the holy syllable Pranavam, but in a different order. Thus Uma (or Durga) represents the Supreme brahman represented by Pranavam. The Kena Upanishad (Part 3) mentions Uma (the daughter of Himavan) to be the personification of Supreme Knowledge (Brahma VIdya). She appeared before the devas and their chief Indra and taught Indra the Supreme Knowledge. સ તસ્મિત્રેવાકાશે સ્ત્રિયમાજગામ બહુશોભમાનામુમાં હૈમવતીમ્ ...

Thus, one should pray to Durga not only for freedom from domestic worries but also for freedom from samsara. Especially, one should pray to Her when in dire straits. The following verses says this.

```
કાન્તાર-મધ્ય-દૃઢલગ્નતયા-ડવસન્ના
મગ્નાશ્ચ વારિધિ-જલે રિપુભિષ્ય રુદ્રાઃ l
યસ્યાઃ પ્રપદ્ય ચરણૌ વિપદસ્તરન્તિ
સા મે સદા-ડસ્ત હૃદિ સર્વ-જગત્સવિત્રી || DK(12).
```

The above verse says that those who have lost their way in the thick forests and so are distressed, those who are caught in the deep seas and are struggling to get out, those who are troubled by enemies get their problems removed by surrendering to the feet of Durga. She should reside in my mind all the time.

```
બન્ધે વધે મહતિ મૃત્યુભયે પ્રસક્તે
વિત્તક્ષયે ચ વિવિધે ચ મહોપતાપે !
યત્પાદ-પૂજનમિહ પ્રતિકારમાહુ-
સ્સા મે સમસ્ત-જનની શરણં ભવાની ॥ DK(13).
```

This verse says that great men have said that worshipping Goddess Durga will bring relief from all kinds of fears, such as, that of imprisonment, death, being killed, looss of wealth, thieves, snakes, other wild animals etc. I surrender to such Durga, the mother of all. Durga is one of the popular deities in the Hindu pantheon like Ganesha. She is worshipped regularly and especially on Fridays and certain special occasions. She is worshipped in the first three days of the Navaratri festival. She is sought by people who are afflicted by problems in the family or work place or beset by the adverse effects of malefic planetary aspects. She had been worshipped by people to get their wishes fulfilled. The Durgasaptasati states this clearly.

દુર્ગે સ્મૃતા હરસિ ભીતિમશેષજન્તોઃ સ્વ્સ્થૈઃ સ્મૃતા મતિમતીવ શુભં દદાસિ **!** દારિદ્યેદુઃખભયહારિણિ કા ત્વદન્યા સર્વોપકારકરણાય સદાડડર્દ્રચિત્તા II

The Durga Suktam also says this તામગ્નિવર્ણાં તપસા જ્વલન્તીં વૈરોચનીં કર્મફલેષુજુષ્ટામ્ ! દુર્ગાં દેવીં શરણમહં પ્રપદ્યે સૂતરસિ તરસે નમઃ!

The mantra says that I surrender to Durga Devi who is glorious since She is well known in the scriptures. She is shining like fire, burns up Her enemies by Her radiance, is self-effulgent, is worshipped by those who seek fulfilment of the rites performed by them and Who is capable of helping people to get across the cyclic birth.

We see in Mahabharata that Yudhishtira was advised by sages to pray to Durga for the successful completion of the absence from the kingdom for fourteen years without being recognised, (ie) incognito and later on to gain victory in the ensuing KurukShetra war. He praised Durga with Durga NakShatramalika Stuti consisting of 27 verses that was taught to him by the sages. Pleased with the Stuti recited by Yudhishtira with great devotion Durga Devi appeared before him and blessed him with success in his endeavours and the war he will be waging against the Kauravas. Mahabharata also says that Arjuna - on being advised by Sri Krishna-prayed to Durga before the start of the war for success.

Srimad Bhagavatam mentions (BH-10-22-4) that the maidens of Gokula desirous of having Sri Krishna for their husband worshipped Her. They observed a month long ritual, woke up early in the morning, took bath in the Yamuna river and had only frugal meals consisting of oblations હેમન્તે પ્રથમે માસિ નન્દવ્રજ-કુમારિકાઃ l ચેરુ-હેવિષ્યં ભુગ્જાનાઃ કાત્યાયન્યર્ચન-વ્રતમ્ ll આપ્લુત્યામ્ભસિ કાલિન્દ્યા જલાન્તે ચોદિતેડરુણે l

કૃત્વા પ્રતિકૃતિં દેવીમાનર્ચુનૃંપ સૈકતીમ્ ॥ ગન્ધૈ-માલ્યૈઃ સુરભિભિ-વિભિ-ધૂપદીપકૈઃ । ઉચ્ચાવચૈશ્ચોપહારૈઃ પ્રવાલકુલતણ્ડુલૈઃ ॥ They chanted the following prayer. કાત્યાયનિ મહામાયે મહયોગિન્યધીશ્વરિ I નન્દગોપસુતં દેવિ પતિં મે કુરુ તે નમઃ II

It is said that Shri Krishna came and accepted them. This shows that one who prays to Durga with devotion will get their wishes fulfilled without any delay. The following verse emphasises this and points out that many sages had to practise severe austerities like fasting to get a brief vision of the Lord. But the gopis got to see Him after worshipping Durga for just one month. This again proves that worshipping Durga gives quick results.

યદ્ધ્યાનજં સુખમવાપ્યમનન્તપુણ્યૈઃ સાક્ષાત્તમચ્યુતપરિગ્રહમાશ્વાપુઃ l ગોપાડ્ગનાઃ કિલ યદર્ચનપુણ્યમાત્રા-ત્સા મે સદા ભગવતી ભવત પ્રસન્ના ll DK(16).

નાનોપહારબલિભિઃ પ્રદીપાવલિભિઃ પૃથકુ ॥

Similarly, Srimad Bhagavatam says (BH-10-44, 45, 46, 47) in the story of Sri Rukmini's marriage that she prayed to Devi to get Sri Krishna as husband. આસાદ્ય દેવીસદનં ધૌતપાદકરામ્બુજા I ઉપસ્પૃથ્ય શુચિઃ શાન્તા પ્રવિવેશામ્બિકાન્તિકમ્ II તાં વૈ પ્રવયસો બાલાં વિધિજ્ઞા વિપ્રયોષિતઃ I ભવાનીં વન્દયાગ્ચકુઃ ભવપત્નીં ભવાન્વિતામ્ II નમસ્તે ત્વામ્બિકેડભીક્ષ્ણં સ્વસન્તાનયુતાં શિવામ્ I ભૂયાત્ પતિર્મે ભગવાન્ કૃષ્ણસ્તદનુમોદતામ્ II અદભિર્ગન્ધાક્ષતૈર્ધપૈર્વાસઃસડભાલ્યભષણૈઃ I

The verses in the Stotra show that Durga is indeed the Supreme Being (Brahma), Its power of Maya also. She alone appears as Sarasvati, Laxmi and Parvati. Thus, by worshipping Durga one may get all the benefits of worshipping the three devis. We may see the names of all the three Devis in the Lalitha Sahasranama and in their namavalis also. So it is

clear that the names may be different, but the power behind the names is one and the same.

The verses also reveal the fact that Durga is every object in the cration and as the result any power or glory we notice in everything in the creation really a reflection of Durga's glory only. This recalls to what Sri Krishna said in the Gita.(CH 10-41).

યદ્યદ્ધિભૂતિમત્ સત્ત્વં શ્રીમ-દૂર્જિતમેવ વા l તત્તદેવાવગચ્છ ત્વં તેજોડશ-સમ્ભવમ્ ॥

Thus the verse 14 says that Durga is the heat in the fire, chillness in the water, brightness in the sun. This is an echo of what Krishna said in BG(7-8).

રસોડહમપ્સુ કૌન્તેય પ્રભાસ્મિ શશિ-સૂર્યયોः । પ્રણવઃ સર્વવેદેષુ શબ્દઃ ખે પૌરુષં નૃષુ ॥

We may find many similar statemants in the verses that may be found in the Bhagavad Gita and upanishads. The conclusion to be drawn is that what is called here by the name Durga is none other than the Supreme Being or Brahmam. One may choose to worship It by any name or form and get one's desires fulfilled. The Lord said this in Gita. (7-21). યો યો યાં યાં તનું ભક્તઃ શ્રદ્ધયાર્ચિતુમિચ્છતિ I તસ્ય તસ્યાચલાં શ્રદ્ધાં તામેવ વિદ્યામ્યહમ્ II

This shows that one who may be worshipping God in any other form can worship Durga also without any hesitation since names and forms cover one and the only supreme Being only.

One fact that may intrigue the readers is the name of this stotram. It says that it is in praise of Durga by none other than Siva, who according to our Puranas is Her husband! How can this be? The answer is simple. As said above, Durga is not different from Siva. She is just another form of Siva only and both are forms and names of the Supreme Being. These names and forms are there for us to worship. The Supreme Being is without name or form or any other attributes cannot be worshipped directly. So

the many forms with names are provided in the scriptures for us to chose one that appeals to us (called Ista Devata) and worship. As pointed out earlier, these forms being those of the Supreme Being only, their worship amounts to the worship of the Supreme Being and as a result confers all benefits. These benefits flow from the Supreme Being only. BG (7-21, 22).

યો યો યાં યાં તનું ભક્તઃ શ્રદ્ધયાર્ચિતુમિચ્છતિ l તસ્ય તસ્યાચલાં શ્રદ્ધાં તામેવ વિદધામ્યહમ્ ll

સ તયા શ્રદ્ધયા યુક્તસ્તસ્યારાધનમીહતે I લભતે ચ તતઃ કામાન્ મયૈવ વિહિતાન્ હિ તાન્ II

We also hear that Devi KamakShi (Durga only) worshipped Siva in Kanchipuram and in Chennai in the Kapaleeswara temple. We may come across stories of Siva praising Vishnu and the other way also. Thus there is nothing wrong in the seemingly contradictory stories. Each one is meant to highlight thge glory of a particular form in a deity. The idea is that one who feels attracted to a particular form may use the hymn to sing the praise of the deity. Ultimately he will go up in the spiritual ladder and realise taht names and forms are superficial only and really make no difference. All the glories narrated in all the hymans refer to the one Supreme Being that masquerades as so many deities.

Encoded and proofread by N.Balasubramanian bbalu at sify.com

shrIshivakRita durgAstotram

pdf was typeset on January 27, 2019

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com